

dolnolukavický HLASATEL

KVĚTEN 2009

ČÍSLO 3

ROCNIK XVII

Vesnice roku – výzva občanům a spolkům

Naše obec je již od r. 1999 zapojena v Programu obnovy venkova. V rámci tohoto programu je vypisována soutěž o nejlepší vesnici roku. Vzhledem k množství nejrůznějších akcí, které jsou v naší obci každoročně uskutečňovány zastupitelstvem obce, společenskými organizacemi, zájmovými spolky i jednotlivými občany, rozhodlo zastupitelstvo přihlásit naši obec do soutěže o titul „Vesnice roku 2009“. Jen samotné zpracování přihlášky, která má 24 stránek, nám zabralo mnoho času. Při hodnocení jednotlivých soutěžících obcí bude hodnotitelská komise posuzovat následující okruhy:

1. Koncepční dokumenty
2. Společenský život
3. Aktivity občanů
4. Podnikání
5. Péče o stavební fond a obraz vesnice
6. Občanská vybavenost, inženýrské sítě, úspory energií
7. Péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci
8. Péče o krajinu
9. Připravované záměry
10. Informační technologie obce

Hodnocení naší obce se uskuteční ve čtvrtek 4. 6. Prosíme proto občany i společenské organizace, aby využily několika zbývajících dnů a ještě více než kdy jindy zapracovali na úpravě svých obydlí, jejich okolí a pomohli obci s úklidem veřejných prostranství.

V. Opálko, starosta

Kde se žije nejlépe?

Ve srovnání, které vypracovala MF DNES a kde se porovnávalo 50. kritérií, byl sestaven tzv. index kvality života. Výsledek se netýká jen samotného města, uvedeného v tabulce, ale i jeho blízkého okolí. Nejlepší oblast (Praha) získalo 100 bodů. Nás může potěšit, že na 15. místě v republice a první v Plzeňském kraji (před Domažlicemi), se umístily Přeštice s 94,2 body. Je to příjemné zjištění, protože i na nás žijící v blízkém okolí se to vztahuje. Záleží jen nás, jak tuto skutečnost svým chováním zhodnotíme, nebo zatratíme.

Pramen: MF D – 27. 4. 09 J. Netrval

Vážení spoluobčané,

s květnovým vydáním Hlasatele Vám přináším několik informací o dění v obci.

Jak jste si jistě všimli, péčí obce bylo provedeno zametení krajnic, návší a místních komunikací.

Rovněž jsme zajistili první seč trávy, zatím se ne všude stačila shrabat a odvést. V této oblasti bych uvítal Vaši pomoc. Děkuji těm občanům, kteří jako samozřejmost berou úklid a úpravu veřejných prostranství v blízkosti svých obydlí. Šetří tím obci náklady a podílí se tak na pěkném vzhledu vesnice. V příštím týdnu budou do všech obcí umístěny nově zakoupené lavičky k Vašemu využití. Další lavičky plánujeme umístit na podzim k nově upraveným sochám, pomníčkům a křížkům, jejichž rekonstrukce právě probíhá. Počítáme i s výsadbou nové zeleně v těchto místech.

Provizorně byla upravena část místní komunikace mezi Lišicemi a H. Lukavicí a k táboru za Lišicemi. Za finanční spoluúčasti chatářů byla opravena cesta v chatové oblasti „Údolí luny“ v k. ú. Lišice. Na červen je objednána oprava části komunikace ze Snopoušov do Krasavec. Cena položení nového asfaltového koberce je po provedeném poptávkovém řízení dohodnuta na 360.000,-Kč. Dále budou opraveny lokální výtlučky na této silnici i na ostatních místních komunikacích.

Probíhá generální oprava střechy na budově obecního úřadu, kde rozpočet činí 514.000,-Kč. Současně se opravuje i fasáda budovy. Dokončení opravy se předpokládá do poloviny června.

Sborům dobrovolných hasičů v DL, Lišicích i ve Snopoušovech byla předána nová výstroj (blůzy, kalhoty, zásahové boty), v celkovém počtu 20 ks v hodnotě 177.000,-Kč. Tuto výstroj se nám podařilo získat bezúplatně od Min. vnitra. Spolu s nově zakoupenou stříkačkou a elektrocentrálou se vám hasiči v nové výstroji předvedou 6. 6. ve 12 hodin u rybníka v Lišicích na dětském dni.

Přeji Vám krásné léto plné pohody a slunných dnů.

Vítězslav Opálko, starosta

OBECNÍ INFORMACE

Volby do Evropského parlamentu

Uskuteční se 5. a 6. června 2009. Volební místnosti ve volebních okrscích v D. Lukavici, Lišicích, Krasavicích a Snopoušovech budou otevřeny v **pátek 5. 6. od 14 do 22 hodin, v sobotu 6. 6. od 8 do 14 hodin.**

V průběhu dubna jste si všichni mohli všimnout, že na některých sběrných místech přibyly „zvony“ na bílé sklo. Rychle se „zaběhly“ a lidé je začali používat. Bohužel ne všichni zřejmě umějí číst a tak zde připomínám: ZELENÝ zvon je na barevné sklo a BÍLÝ zvon je pouze na BÍLÉ sklo. Toto rozlišení je důležité. Prosím, pomáhejme druhotnému zpracování a třídme správně odpad.

Michal Komorouš – komise životního prostředí

VYHLAŠUJE

HUMANITÁRNÍ SBÍRKU

- Letního a zimního oblečení /dámské, pánské,dětské/
- Lůžkovin, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon, látek
- Domácí potřeby – nádobí bílé i černé, skleničky – vše jen funkční
- **Peří, péřových a vatovaných příkrývek, polštářů a dek**

VĚCI, KTERÉ NÁM PROSÍME, NEDÁVEJTE:

*elektrospotřebiče, ledničky, televize,
nábytek, počítače, jízdní kola, lyže
dětské kočárky – ty se transportem znehodnotí*

Sbírka se uskuteční ve Vašem městě či obci

dne: 8. a 10. června 2009 od: 8 – 17 hodin

místo: Obecní úřad Dolní Lukavice

Věci prosíme zabalené do igelitových pytlů či krabic,
aby se nepoškodily transportem

Děkujeme za Vaši pomoc.

dispečink Diakonie Broumov – 224 316 800, 224 317 203

Diakonie Broumov je nezisková humanitární organizace, která poskytuje materiální pomoc potřebným občanům a dává práci lidem, kteří jsou těžko umísitelní na trhu práce.

Více na [www: diakoniebroumov.org](http://www.diakoniebroumov.org)

P o z v á n k a

na veřejné zasedání zastupitelstva obce Dolní Lukavice, které se uskuteční ve čtvrtek 18. června 2009 v KD ve Snopoušovech.

Program:

- zpráva o hospodaření obce za rok 2008
- projednání závěrečného účtu obce za rok 2008
- zpráva auditora o provedené kontrole hospodaření za rok 2008
- zpráva o provedené kontrole lesního hospodářství
- majetkoprávní záležitosti
- schválení smluv o dílo na údržbu a rozvoj majetku obce
- seznámení s výsledkem jednání o objížďce v D. Lukavice ze silnice I/27

KULTURNÍ INFORMACE

Datum konání akce	Akce	Místo a čas konání akce	Pořadatel
Červen			
6. června	Dětský den Lišice		SDH Lišice, p. Pouba
13. června	Fichtl slet	Hřiště Snopoušovy od 14:00h	SDH Snopoušovy
18. června	Den hudby	Klubovna v DL od 17:00h	Dětský hudební soubor Lukaváček
27. června	Pouťový turnaj ve fotbale	Hřiště Snopoušovy Prezentace družstev od 8:00 do 8:30h	SDH Snopoušovy
Červenec			
Srpen			
22. srpna	Autobusový zájezd do Čimelice		KK obce
29. srpna	Putování za pohádkovými bytostmi	Snopoušovy a okolí Start od 13:00 do 15:30h	SDH Snopoušovy
Září			
5. září	O pohár starosty obce	Hřiště DL	SDH Dolní Lukavice
11. – 19. září	17. ročník HHS		ČSJD, Obec DL
Ríjen			
3. října	Autobusový zájezd – Chýše, Plasy, Manětín		KK obce
17. října	Vítání občánků	Klubovna v DL	KK obce
24. října	Výlov rybníka v Lišicích		p. Pouba
Listopad			
	Autobusový zájezd do divadla		KK obce
28. listopadu	Vítání adventu, rozsvícení vánočního stromu		KK obce, zájmové spolky, dětský hudební soubor Lukaváček
Prosinec			
17. prosince	Vánoční koncert	Kostel v DL	Dětský hudební soubor Lukaváček

Setkání důchodců

V pátek 24. dubna uspořádala kulturní komise v KD ve Snopoušovech setkání důchodců. Po několika úvodních slovech starosty obce, který toto již tradiční setkání zahájil, vystoupil dětský soubor Lukaváček. Poté vystoupily Dobřanské bábinčky, které nám zazpívaly a rovněž zatančily. Pro zúčastněné bylo připraveno a postupně podáváno občerstvení.

Po vystoupení“ bábinek“ hrála k tanci i k poslechu skupina Asfalt. S chutí jsme si zazpívali i zatančili. Všem se nám to moc líbilo, a tak když po půlnoci večer končil, ani se nám domů nechtělo.

Takže díky všem, kteří se na setkání podíleli, a již nyní se těším na příští.

J. Kasl, Snopoušovy

Den dětí

Bylo tradicí, že se v Dolní Lukavici slavil Den dětí. V minulém volebním období jej organizovala paní Klepsová společně se zájmovými spolky i jednotlivci.

Již v loňském roce se kulturní komise rozhodla, že pořádání této akce přenechá zájmovým spolkům působícím v Dolní Lukavici za finanční podpory obce. Organizování loňského soutěžního dětského odpoledne se ujalo neformální sdružení Maminky Dolnolukavicka. Letos to vypadá, že žádné odpoledne plné soutěží a her pro děti nebude. Nenašel se nikdo, kdo by tuto akci uspořádal. Občané Dolní Lukavice by si však měli uvědomit, že to dělají především pro své děti.

V. Fichtl slet je tady.

Jak je již známo, je to sraz příznivců burácejících strojů všech kubatur. Začátek tradiční akce je 13. 6. 2009 ve 14 hodin ve Snopoušovech na hřišti. SDH Snopoušovy pro Vás připravili opět bohatý program, Např.: spanilá jízda, plno soutěží nejen pro motorkáře, dobré občerstvení a na večer jsme přichystali zábavu v místním KD. Všichni jste vřele vítáni.

Za SDH Snopoušovy Michal Komorous

Zájezd do Čimelic

Na žádost mnohých občanů pořádá kulturní komise autobusový zájezd na výstavu květin a zahradních doplňků do Čimelic. Zájezd se uskuteční v sobotu 22. srpna v případě, že se do 10. srpna přihlásí dostatečný počet zájemců. Přihlašovat se můžete od července. Podrobnosti o zájezdu budou uveřejněny později.

Předvánoční dětská výstava

Sice ještě za námi není ani polovina tohoto roku, ale já se chci v tento čas zmínit o akci, kterou kulturní komise obce připravuje na 28. listopadu. Rozhodli jsme se přijít s něčím jiným, než byla předvánoční setkání či vítání adventu. Inspirovala nás myšlenka jedné dámy z Dámského klubu. A o co jde? Při akcích, které jsme organizovali před Vánocemi a Velikonocemi, se prezentovali svým uměním většinou jen dospělí, ale my všichni přece víme, že na dolnolukavicku máme také šikovné děti. Proto by bylo dobré jejich tvořivou a kreativní činnost ukázat i ostatním. Rádi bychom při příležitosti rozsvícení vánočního stromu v Dolní Lukavici, kde se také představí dětský hudební soubor Lukaváček, představili i umění našich dětí v rozličných oborech lidské činnosti (např. keramika, paličkování, pletení, fotografování, sport, hudba aj.). Jak celou akci pojmem, bude záležet na tom, kolik dětí se bude chtít na této výstavě podílet a čím se budou prezentovat.

Úmyslně píši tento článek s půlročním předstihem – to aby děti měly dostatek času se připravit.

Víte-li o dětech, které by mohly být zastoupeny na této výstavě, prosím, ozvěte se

na tel. č. 725 042 531 nebo e-mail: jkaslova@volny.cz *Informace připravila Bc. J. Kaslová*

ZE ŠKOLNÍCH LAVIC

Školka hlásí: „máme plno!“

Stejně jako loni byl i letos při zápisu o naši MŠ velký zájem. K zápisu přišlo 17 nových dětí. Z kapacitních důvodů jsme dvě děti museli odmítnout. Již druhý školní rok bude školka pro 54 dětí plně využita. Ještě tak sehnat peníze na rekonstrukci a vybavení. Jeho značná část je ještě původní, stará přes čtvrt století.

Školní rok 2008/09 rychle spěje ke svému konci. To však neznamená, že by se v naší MŠ zastavil čas a jen jsme se těšili všichni na prázdniny.

Ano, na prázdniny se těšíme, a moc, ale tuhle A tak si dobu čekání zpříjemníme ještě spoustou aktivit. Minulý týden jsme ukončili předplavecký výcvik v Plzni, nyní se chystáme výlet do ZOO, kterého se mohou zúčastnit i maminky s mladšími sourozenci.

Den dětí oslavíme ve školce sportovním kláním a stopovačkou s hledáním pokladu. Navštívíme kamarády ze ZUŠ v Přešticích, kteří nás pozvali na svoje vystoupení. Je to pro nás důležité, vždyť někteří z nás už zvládají první tóny na zobcovou flétnu a třeba se z nás stanou velcí umělci. Chce to jen vydržet.

Ve školce nás také navštíví divadlo HRA. Tohle divadlo máme moc rádi, protože se všichni stáváme diváky i herci zároveň.

No a také se musíme se rozloučit s našimi nejstaršími kamarády, kteří od září nastupují do ZŠ Řenče, Dolní Lukavice i Přeštice. To nám bude trošičku smutno, ale po prázdninách přivítáme zase spoustu nových kamarádů a na ty už se teď těšíme.

Přes prázdniny chceme školku připravit tak, aby se velký počet dětí ve třídách (27 + 27) dal dobře zvládnout, aby se děti cítily radostně a pohodově a do naší MŠ chodily rády.

Hezké prázdniny přejí děti a učitelky MŠ.

Den Země v Lukavici

Protože máme rádi přírodu a to hlavně tu čistou a krásnou, vyšli jsme jeden z přírodovědných kroužků do okolí naší školy sbírat odpadky. Blízké okolí a návěs byla docela čistá, ale čím dál od středu obce, směrem k Lišicím jsme nacházeli neuvěřitelné věci. Paní učitelka dokonce vyhlásila soutěž „O nejkurioznější nález“. A že jich bylo! Celá svačina, puklice od auta, barva, čepice, celý nákup (asi ho někdo ztratil) a dokonce i spodní prádlo. To jsme se nasmáli! Pytle na kárce se rychle plnily a my museli vyrazit na zpáteční cestu. Na té už nám odpadky vypadávaly z pytlů ven, ale zvládli jsme to. Na krásně rozkvetlé louce jsme se vyfotili a měli radost, že jsme mohli dát Zemi tak hezký dárek k jejímu svátku 20. dubna.

Děti z přírodovědného kroužku při ZŠ D. Lukavice

Večer se spisovatelem – Ondřej Sekora

Dalším spisovatelem, kterému jsme věnovali úterní odpoledne, byl Ondřej Sekora. Možná jste netušili, že byl zapáleným entomologem. Díky dětskému oddělení přeštické knihovny jsme dětem mohli představit většinu jeho knih. Mnohé donesly děti z domova. Kdo přišel, nelitoval. Další příjemně a užitečně strávené odpoledne.

Na závěr celého cyklu chystáme spisovatele, kterého vyberou děti spolu se svými rodinami formou ankety. Můžete si zatím tipovat – kdo to bude?

Mgr. Ivana Kvíderová

Vyrábění s maminkami

7. 5. 2009 se konalo k příležitosti svátku všech maminek vyrábění šperků z korálků. Tento krásný slunečný den přišla na pozvání do naší školy paní Lucie Kaiserová s maminkou, která s sebou přinesla spoustu korálků různých tvarů, velikostí i barev. Každá maminka měla možnost si vyrobit náhrdelník, náušnice či náramek podle svého vkusu. A bylo opravdu z čeho vybírat. Nejedna maminka také využila odborné rady i pomoci paní Kaiserové a její maminky. Dvě hodiny „korálkování“ utekly jako voda a všechny jsme se rozcházely spokojené (s myšlenkou, že by nebylo špatné tuto akci zase někdy zopakovat) do našich domovů. *Mgr. Hana Skálová*

Besídka, tentokrát v jarním kabátku

Letošní přehlídka umu našich žáků, se konala 15. 5. ve snopoušovském sále, v duchu jara, svátku maminek a pohádek. Každý se snažil předvést to nejlepší, co si natrénoval. Někdo se ukázal jako nadaný herec, komik či vypravěč vtipů. Jiný byl výborným recitátorem, další zas tanečníkem. Prostě bylo na co se dívat. A to je názor nejen náš, ale zejména diváků, jejichž milé úsměvy a potlesk byl pro nás všechny tou největší odměnou.

Mgr. Radka Šperlová

Školní výlet

V druhé polovině května jezdíme každým rokem na celodenní školní výlet. Letos jsme 22. 5. navštívili husitský Tábor, Chýnovskou jeskyni a Zvíkov s okružní plavbou lodí. Přestože předpověď počasí nebyla vůbec příznivá, měli jsme štěstí. Bouřka nás dohnala (naštěstí schované pod střechou) až v bufetu u Zvíkova, při nezbytném občerstvení a nákupu.

Lukaváček

Lukaváček se v letošním školním roce představil na několika kulturních akcích. V poslední době jste nás mohli slyšet na setkání duchodců ve Snopoušovech a na školní Jarní slavnosti. Do konce školního roku ještě zapíváme a zahrajeme v sobotu 13. června 2009 spolku Baráčníků ve Spoláku v Přešticích při 75. výročí založení jejich obce a v pátek 12. června 2009 v Předenicích.

Mgr. Naďa Květoňová, vedoucí souboru

Hudební soubor LUKAVÁČEK při ZŠ a MŠ Dolní Lukavice
pod vedením Mgr. Naďi Květoňové
a kulturní komise při OÚ Dolní Lukavice

Vás srdečně zvou

na koncert
u příležitosti

DNE HUDBY

ve **čtvrtek 18. června 2009**
v **17:00** hodin
v klubovně v Dolní Lukavici (vchod vedle MŠ)

V programu vystoupí žáci hudebního souboru Lukaváček
a jako hosté žáci ZUŠ Přestice.

Zveme všechny přátele hudby!

18. 5. 2009 se narodil Mgr. L. Cvrčkové a Ing. Cvrčkovi syn Filípek.

KULTURNÍ ZAJÍMAVOSTI

Den památek v Dolní Lukavici

Ve dnech 18. a 19. dubna 2009 proběhly prohlídky zámecké kaple sv. Jana Nepomuckého s výkladem v Dolní Lukavici. Turisty neodradily ani nízké teploty a po celý den se v kapli shromažďovaly hloučky zvědavců. Celkem do kaple zavítalo kolem 200 zájemců. Mnohé z nich tyto prostory zaujaly natolik, že se ještě po prohlídce s výkladem ptali na různé otázky a rozšiřovali si tak kulturní obzor. Časté dotazy zejména týkající se budoucnosti zámku, jeho oprav atd. kladli především Zoltánovi Duphenieux. Ten po poslední sobotní prohlídce dokonce umožnil vstup do zámku (červeného salonku) a návštěvníci se mohli kochat pohledem z balkonu do zámeckého parku. Oba dva dny sklídily obrovský úspěch. Když nahlédneme do historie kaple a podíváme se okem umělce, musíme konstatovat, že se jedná o klenot, především díky vzácné fresce, která pochází z dílny Františka Julia Luxe, který ji dokončil v pouhých 25 letech, ale také dva roky před světcovým svatořečením. (pozn. autorky: Nepomucký byl svatořečen v r. 1729, freska je z r. 1727) Díky ní je kaple nejvzácnějším místem na zámku. Proč autor na fresku umístil „nohu“ se nepodařilo zjistit, existuje pouze několik domněnek. (pozn. autorky: Buď se mu tam nevešla, nebo dle pověsti nad kaplí byl dříve taneční sál, kde služky tančily na Velký pátek a propadly se do pekla) Kaple pochází z 20. let 18. století a je vystavěna v barokním slohu. Vysvěcena byla 12. září 1731 litoměřickým biskupem Janem Adamem Vratislavem z Mítovic.

Probíhaly zde křty, svatby, pohřby a samozřejmě bohoslužby. Jedna z posledních se odehrála krátce po revoluci – mše za hraběcí rodinu Schönbornových.

Mgr. Eva Klepsová

* * * * *

31. 5.2009 si celý svět připomene památku dvoustého výročí od úmrtí J. Haydna. V upomínku tohoto výročí se budou v Dolní Lukavici, v místě jeho působení konat některé akce

30. 5. 2009 od 23:00 J. Haydn (film).

V atraktivním a ne běžně přístupném prostředí zámku Dolní Lukavice na jižním Plzeňsku bude ve 23:00 promítnut jedinečný videodokument režirovaným známým českým umělcem panem Ctiborem Turbou. Videodokument s hranými rekonstrukcemi bývalého života na zámku v Dolní Lukavici s jednoznačným titulem " Haydn " chce připomenout svojí lehkou formou skladatelovu smrt před dvěma sty roky ve Vídni. Má tři kapitoly: v jedné švýcarský klavírista interpretuje svoje pojetí Haydnových sonát, ve druhé prolínáme soudobý stav zámku s představami minulého a v poslední jsme postavili fiktivní koncert pro ducha skladatele, kterého stále v prostorách zámku lze vnímat

* * * * *

31. 5. 2009 13.00 hod.

SPECIÁLNÍ DEN EURORÁDIA

Koncert na zámku Dolní Lukavice

Joseph Haydn Sonáta pro klavír C dur, Hob. XVI: 48
12 písní pro klavír /výběr z cyklu/, Hob. XXVIa
Sonáta pro klavír C dur, Hob. XVI: 50

Irena Troupová – soprán Petra Matějová – kladívkový klavír

* * * * *

7. 6. 2009 18.00 hod.

DUŠAN ŠIMKO

Autorské čtení z románu Esterházyho lokaj

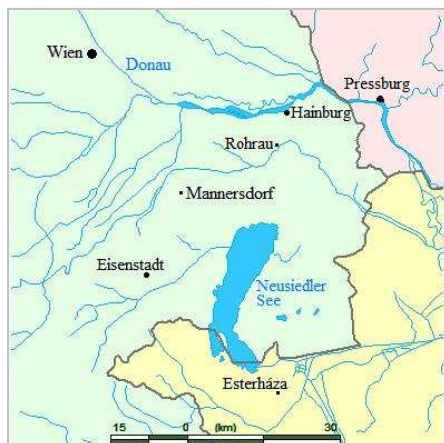
Výstava ilustrací k románu: Josef Mžyk Hudební doprovod: Cordache

* * * * *

Haydn a jeho doba.

O Josephu Haydnovi a jeho pobytu v D. Lukavici toho bylo hodně napsáno. I když doba pobytu byla nepatrnou částí jeho 77. letého jeho života, byla to doba významná a dodnes u nás nedocenená. Jaký ale byl Haydnův život celkově a co jej ovlivňovalo? O tom je ve stručnosti tento článek.

Obyvatelé severovýchodní části Dolního Rakouska neprožívali na rozhraní 17. a 18. století právě klidné období. Nejprve to byl vpád Turků, kterým padl v oběť Hainburg, a pak protihabsburské povstání Uhrů pokračovalo v ničení této krajiny, ve které se setkávala

německá, slovanská a uherská etnika. Na řece Litavě, leží ves Rohau patřící od r. 1524 pod panství rodu Harrachů. Zde si nedaleko panského zámku postavil v r. 1728 domek kolář Mathias Haydn (1699 – 1764) a v r. 1728 si vzal za ženu zámeckou kuchařku Marii Kollerovou (1707 – 1754). Největším bohatstvím chudé rodiny byly děti. Měli jich celkem dvanáct. Jejich druhým dítětem a prvním synem byl Franc Joseph, který se narodil 31. 3. 1732. O pět let mladší bratr Michael (1737 – 1806) – rovněž pozdější skladatel, byl v pořadí šestým dítětem.

V zemi v té době panoval český a uherský král, říšskoněm. císař Karel VI. (1685 – 1740)

V rodině Haydnů se často zpívalo a malý Joseph se ke zpěvu rodičů připojoval svým čistým, hezkým hlasem. Jeho zpěvu si povšiml vzdálený příbuzný, hainburský kantor Franck a tak Joseph ve svých šesti letech odchází do Hainburgu, kde se mu kromě všeobecného vzdělání dostává i vzdělání ve hře na různé hudební nástroje. Zde si jeho hudebního nadání všiml kapelník vídeňského Svatoštěpánského dómu Georg Reutter ml. a tak se ve svých osmi letech, od léta r. 1740 stává Haydn sopranistou chlapeckého souboru. Zde se mu dostávalo další vzdělání, kromě toho se setkával s různými hudebními styly a

vzory,

Rohau – Haydnův rod. dům které zkoušel napodobovat. V tomto období také dochází k vyvrcholení období baroka, jehož předními představiteli v oblasti hudby byli J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Händel.

1740: po smrti Karla VI. se nastupuje na trůn Marie Terezie (1717 – 1780)

1740/41: válka o dědictví rakouské, 1742 podepsán mír s Pruskem získalo většinu Slezska

1741: ve Vídni umírá Antonio Vivaldi

1745: F. Š. Lotrinský, choť císařovny Marie Terezie, je korunován římským císařem

1750: zemřel německý skladatel J. S. Bach

Ve sboru působil J. Haydn až do listopadu r. 1749, v té době dochází ke změně jeho hlasu a tak byl i pro nekázeň propuštěn. Ocitl se tak náhle bez zajištění, odkázaný jen na příležitostné výdělky. V roce 1751 získal skrovné ubytování v tzv. Michaelhousu, poblíž Hofburgu, živil se dáváním hodin a korepetováním. Ve volných chvílích se učil skladbě napodobováním známých děl, např. C. Ph. E. Bacha. Ve stejném domě bydlel také básník Pietro Metastasio, od něhož se Haydn učil italsky a operní skladatel N. A. Porpora, u kterého získal další hudební vzdělání, doprovázel jeho studenty zpěvu a byl mu dočasně i komorníkem. Haydnova tvorba získávala oblibu v šlechtických kruzích a umožnila zlepšení života.

1756: narodil se Wolfgang Amadeus Mozart

1759: v Anglii zemřel G. F. Händel

Stephans dóm

Haydnovu situaci pomohl zlepšit i svobodný pán Karl von Fürberg, který okouzlen jeho nadáním, mu dopomohl k prvnímu kapelnickému místu ve službách hrabat Morzinů v Dolní Lukavici. Haydn byl přijat jako ředitel hudby s platem 200 zlatých, bytem zdarma a *stravou* u stolu úřednictva

Napsal zde svoji první symfonii – Symfonii D dur I:1, označovanou jako „Lukavická“ a také řadu divertiment, menuetů a cembalových sonát. Složení morzinovské kapely není známo, dá se usuzovat podle obsazení skladeb na smyčce a dvojici hobojů, horn a fagotů. O době působení u Morzinů panují dohady. Podle různých

zámek Morzinů v D. Lukavici

pramenů je to maximálně 1757 – 1761, minimálně 1759 – 1760. Zimu trávili ve Vídni, léto v Lukavici. Toto zaměstnání jej hmotně zajistilo, a proto se mohl 26. 11. 1760 ve Vídni oženit s dcerou parukáře Kellera, Marií Annou (1729 – 1800). Toto manželství nebylo šťastné a následujících 40 let na to doplácel. Začalo to brzy po svatbě, protože u Morzinů se vyžadovalo, aby hudebníci byli svobodní a tak, když vyšel Haydnův sňatek najevo, byl propuštěn. Přispělo k tomu i rozpuštění kapely pro finanční potíže.

1761: první skladatelské pokusy W. A. Mozarta

Naštěstí se v té době již dostaly Haydnovy skladby do rukou jednoho z nejmocnějších a nejbohatších rodů té doby – Esterházyů. Za svoji podporu Habsburkům v turecké okupaci byli odměněni mnoha panstvími v Uhrách a na rakouském území dostali Eisenstadt (Kismartón), ve kterém vystavěli zámek Esterházy. Pomohli také Marii Terezii ve válkách o habsburské dědictví. Novým zaměstnatelem Haydna se tak stal kníže Paul Anton I.

Eisenstadt – zám. Esterházy

Esterházy (1711 – 1762), který jej

1. 5. 1761 přijal jako svého „vícekapelníka,“ podřízeného starému a nemocnému G. F. Wernerovi, který oficiálně ještě kapelu vedl až do své smrti v r. 1766. Tato smlouva měla 14 paragrafů, mj. zavazovala Haydna, aby se náležitě šatil a choval, dále pak působil příkladem jemu podřízeným hudebníkům a na přání knížete komponoval hudbu: „Vícekapelník se zavazuje kdykoliv komponovat na příkaz Jeho knížecí Jasnosti takové skladby, jaké bude Jeho Jasnost požadovati; tyto nové skladby nebude nikomu poskytovat, tím spíše ne dávat opisovat, ale vše vyhradí jedině a pouze pro Její jasnost.“ Po úmrtí Paula Antona (18. 3. 1762) se ujal 17. 5. 1762 dědictví Nikolaus I, Esterházy „nádherymilovný“ (1714 – 1790).

1762/64: Mozartova první koncertní cesta

1765: zemřel císař František I. Štěpán Lotrinský

1765: Josef II. císař Sv. říše římské a spoluvladař své matky Marie Terezie

V Niklausových službách byl Haydn téměř 30 let a byl po správci majetku a osobním lékaři knížete třetím nejlépe placením příslušníkem dvora. Když v březnu 1766 zemřel

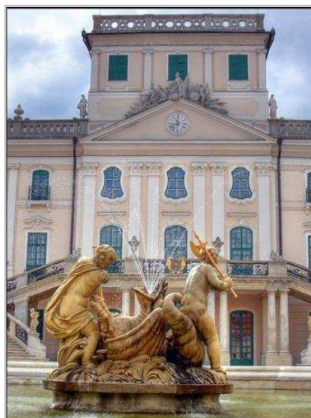
Esterháza

kapelník Werner, stanul J. Haydn v čele kapely, která měla 15 – 18 hráčů. Kapela nebyla velká, hráli v ní ale jen prvotřídní umělci. Mj. byl mezi nimi i houslista Pavel Vranický, který v Haydnem řízené kapele strávil 5 let do roku 1785, kdy dostal nabídku stát v čele obou dvorních vídeňských divadel. Tuto funkci vykonával až do své smrti v r. 1808.

V roce 1766 byla dokončena přestavba malého zámečku u obce Süttör, který byl přeměněn na velkolepý zámek podle vzoru paláce ve Versailles, který byl od té doby nazýván Esterháza a sloužil jako letní sídlo knížete. Součástí stavby bylo loutkové divadlo a operní dům pro 400 diváků

1770: narodil se skladatel Ludwig van Beethoven

Pro Esterházyho napsal Haydn velké množství skladeb. Symfonie, kvartety, instrumentální koncerty, církevní hudbu i opery. Byly psány pro určitou příležitost a tak byly brzy zapomenuty. Oblíbeným nástrojem knížete Nikolause byl baryton – smyčcový nástroj s až dvaceti souzňejícími strunami, natažený pod hmatníkem, Pro tento nástroj napsal Haydn 126 trií pro baryton, violu a violoncello. Mnoho skladeb se poztrácelo při požárech Haydnova domu, který zakoupil z pozůstalosti kapelníka Wenera a který dvakrát vyhořel. V roce 1778 Haydn dům prodal a od r. 1935 je zde jeho muzeum. Na knížecím dvoře byla často uváděna operní a divadelní představení. Ze 78 oper uvedených do r. 1784, jich sám Haydn 15 napsal. Do roku 1790 Haydn dirigoval na 1000 operních představení. Toto na něho kladlo vysoké nároky a omezovalo jeho tvorbu v ostatních žánrech. O vydávání Haydnových skladeb usilovala mnohá vydavatelství. Podle původní smlouvy z r. 1761, to však nebylo možné. Umožnila mu to až nová smlouva s knížetem Nikolausem z r. 1779.

Esterháza

1780: zemřela Marie Terezie

1785: Josef II. vydává patent o zrušení nevolnictví

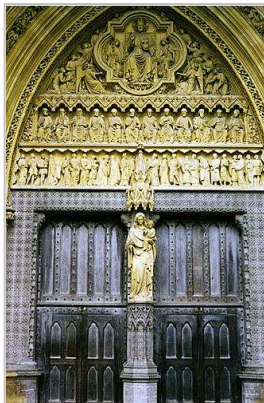
Zájem o Haydnovu hudbu se rozšiřuje po celé Evropě. Podílejí se na tom i hudebníci, kteří přinášejí na svá nová působiště dobrou hudbu, kterou poznali v Haydnově orchestru i hudební vydavatelství. Haydn byl několikrát zván do Anglie. Nedostal však od svého pána svolení.

1788: zemřel C. Ph. E. Bach

1789: vypukla Francouzská revoluce

1790: zemřel císař Josef II., vlády se ujímá jeho bratr Leopold II.

Kníže Nikolaus I. zemřel 28. 9. 1790. Jeho syn a následovník Paul Anton II. Esterházy (1738 – 1794), neměl o hudbu příliš zájem a orchestr i zpěváky propustil. Zámek Esterháza utichl a dokonce se některý inventář převážel do Eisenstadtu. Díky rodové tradici zůstali ale J. Haydn a koncertní mistr L. Tomasini formálně v knížecích službách s roční penzí 1000 zlatých. Haydn tak měl otevřenou cestu vyhovět mnoha nabídkám ke koncertování do zahraničí. Na první cestu se vydal do Anglie na pozvání houslisty J. P. Salomona počátkem ledna 1791. Podle smlouvy měl mimo koncertování složit jednu operu, 6. symfonií a 20. dalších skladeb a všechny je osobně dirigovat. Koncertní vystoupení začala 11. 3. a trvala až do 3.

6. 1791. Velký dojem na Haydna udělal „Händel-Fest,“ vzpomínková slavnost, která se každoročně konala ve Westminsterském

Westminster Abbey

opatství. Zde se poprvé seznámil s Händelovými oratorii, mohutný dojem na něj udělalo provedení oratoria „Mesiáš.“ V červenci 1791 byl na závěr úspěšné koncertní sezóny Haydnovi udělen čestný doktorát oxfordské university za hudbu. V Anglii absolvoval Haydn ještě jednu koncertní řadu na jaře příštího roku a v srpnu r. 1792 se vrátil přes Bonn, kde se setkal s Ludwigem van Beethovenem (1770 – 1827) do Vídně.

1791: zemřel Wolfgang Amadeus Mozart

1792: zemřel císař Leopold II., na trůn nastupuje jeho syn František I. (1768 – 1835), Francie vyhláší Rakousku válku.

1793: poprava francouzského krále Ludvíka XVI. a jeho ženy Marie Antoinetty, dcery Marie Terezie (21. ledna)

Do Anglie se vydal Haydn, zlákán výhodnou smlouvou, ještě jednou v lednu 1794. I toto koncertní turné bylo úspěšné. 1. února 1795 se Haydnovi dostalo velké pocty, že jako jediný žijící skladatel byl oficiálně připuštěn ke koncertům u anglického krále Jiřího III. (1738 – 1820).

Oba pobyty v Anglii byly úspěšné skladatelsky – vytvořil okolo 250 děl, 12 „londýnských symfonií,“ přes 200 skladeb pro zpěv, skladby pro klavír a několik smyčcových kvartetů, i finančně – vydělal 24 000 zlatých.

Krátce po odjezdu J. Haydna na druhou cestu do Anglie v r. 1794, zemřel kníže Paul Anton II.

Nástupcem se stal Nikolaus II. (1765 – 1833),

který měl zájem o znovuzřízení kapely a tak vyzval Haydna, aby se vrátil zpět. Ten se do

Vídeň -Haydn haus – muzeum

Vídňě vrátil počátkem září 1795 a ubytoval se v novém domě v Gumpendorfu u Vídňě. Dnes v něm sídlí Vídeňské Haydnovo muzeum. Kníže měl zájem především o církevní hudbu a tak kromě komponování mší měl Haydn dost času na svoje tvůrčí plány.

Začátkem r. 1797 napsal píseň k narozeninám císaře Františka II., která pak byla prohlášena rakouskou národní hymnou. Její první provedení bylo ve vídeňském Burgtheateru 12. února za přítomnosti císařského páru. Nyní je s novými verši „Jednotu, právo, svobodu“ hymnou německou.

Haydn v této době napsal svá nejlepší díla. Po händelových oratoriích, se kterými se seznámil v Londýně, toužil po zkomponování oratoria, které by bylo pro všechny posluchače morálním i uměleckým zážitkem. Oratorium „Stvoření“ bylo provedeno poprvé ve Schwarzenberském paláci 30. dubna 1798 pro vybranou společnost. O rok později bylo dílo provedeno veřejně s neobyčejným úspěchem. Další oratoria byla „Čtvero ročních časů“ a na biblický námět „Sedm slov Kristových.“

Koncem roku 1803, Haydn naposledy veřejně vystupoval. V dalších letech odmítal pozvání k cestám i objednávky na komponování. Významné evropské hudební společnosti jej vyznamenávali čestnými diplomy, medailemi a čestným členstvím.

1804: Bonaparte korunován jako Napoleon I. francouzským císařem

1805: Napoleon zvítězil v bitvě u Slavkova (2. 12.) Francouzi obsadili Vídeň

1806: zemřel Michael Haydn

Haydn se naposledy představil veřejnosti o svých 76. narozeninách 27. 3. 1808, při provedení oratoria „Stvoření“ na jeho počest. Koncert dirigoval Antonio Salieri.

Franc Joseph Haydn zemřel 31. května 1809 ve svém domě, u něhož nechal Napoleon postavit česnou stráž. Pohřben byl 1. června na hundsthurmském hřbitově. Dnes jsou uloženy jeho tělesné pozůstatky v mauzoleu, které nechal v roce 1932 zřídit kníže Paul Esterházy v eisenstadském kostele Bergkirche.

Rakouský skladatel F. J. Haydn je příkladem člověka, který přes nepříznivé okolnosti, které jej v životě potkaly, se dokázal vždy vzchopit a dát se do práce a usilovně stoupat krok za krokem až na vrchol. Jak svému životopisci A. Ch. Diesovi jednou řekl, je typickým příkladem toho, kdy „z ničeho, přece jen něco“ vzešlo. Dokázal zúročit svůj talent, a přestože neměl hudební vzdělání, vypracoval se v mistra instrumentální a kantátové tvorby a podstatně přispěl k rozvoji mnoha forem evropské hudby.

Eisenstadt Bergkirche – mauzoleum

Materiál k tomuto článku jsem čerpal z encyklopedií a porovnáváním údajů z internetových článků uveřejněných k letošnímu výročí. Knihu PhDr. Milana Poštoľky *Mladý Joseph Haydn*, se mi nepodařilo získat. Mnoho by se dalo podrobněji napsat k jeho hudební tvorbě, ale to už přesahuje oblast základních informací.

J. Netrval

* * * * *

Pro posluchače stanice Vltava uvádím přehled pořadů vysílaných v neděli 31. 5. k Haydnovu výročí

8.00 duchovní hudba O recepci duchovní hudby J. Haydna v 18. a 19. století v Čechách hovoří muzikoložka Michaela Freemanová. (27 min).

11.18 varhany

Joseph Haydn: Werke für das Laufwerk. Výběr z cyklu pro flétnové hodiny. Hraje Richard Burnett.

12.00 SPECIÁLNÍ DEN EURORÁDIA K 200. VÝROČÍ ÚMRTÍ JOSEPHA HAYDNA Přímý přenos Maďarského rozhlasu z Ceremoniálního sálu Esterházyovského paláce ve Fertodu.. 1:53.

13.00 SPECIÁLNÍ DEN EURORÁDIA K 200. VÝROČÍ ÚMRTÍ JOSEPHA HAYDNA Přímý přenos ze zámku v Dolní Lukavici na Plzeňsku.

15.30 Pauza s Haydnem (1/104) Souborné provedení symfonií Josepha Haydna. Hraje The Academy of Ancient Music, Symfonie č. 1 D dur Hob. 1:1 Lukavická.

16.00 SPECIÁLNÍ DEN EURORÁDIA K 200. VÝROČÍ ÚMRTÍ JOSEPHA HAYDNA Přímý přenos BBC ze Síně královny Alžběty v Londýně

21.00 Vokálně-instrument. skladby J. Haydna (3/3) Oratorium Čtyři roční doby (140 min)

* * * * *

Výročí červen

BALABÁN Josef (* 5. 6. 1894 Obory, okres Příbram, + 3. 10. 1941 Praha) - československý důstojník a představitel protinacistického odboje

BURIAN Emil František (* 11. 6. 1904 Plzeň, + 9. 8. 1959 Praha) - český režisér, herec, zpěvák, dramatik, hudební skladatel, básník a spisovatel

NEFF Vladimír (* 13. 6. 1909 Praha, + 2. 7. 1983 tamtéž) - český spisovatel

HÖGER Karel (* 17. 6. 1909 Brno, + 4. 5. 1977 Praha) - český herec a pedagog

BENEŠ TŘEBÍZSKÝ Václav (* 27. 2. 1849 Třebíz u Sl., + 20. 6. 1884 M. Lázně) – čs. kněz a spisovatel

FANTA Josef (* 7. 12. 1856 Sudoňovice, + 20. 6. 1954 Praha) - český architekt, malíř a spisovatel, asistent Josefa Zítka na výzdobě ND,

PÍKA Heliodor (* 3. 7. 1897 Štítina u Krnova, + 21. 6. 1949 Plzeň) - československý generál

ŠTECH Václav Vilém (* 31. 3. 1885 Slaný, + 24. 6. 1974 Praha) - český historik umění

FRANTIŠEK FERDINAND d'ESTE (* 18. 12. 1863 Štýrský Hradec, + 28. 6. 1914 Sarajevo) – rak. arcivévoda a následník trůnu , spolu s manž. Žofíí Chotkovou zemřeli po atentátu v Sarajevu

KUBELÍK Rafael Jeroným (* 29. 6. 1914 Býchory, okres Kolín, + 11. 8. 1996 Luzern) - český dirigent, skladatel a houslista

KÁSPAR Adolf (* 27. 12. 1877 Bludov u Šumperka, + 29. 6. 1934 Železná Ruda) - český malíř a ilustrátor Proslul jako ilustrátor Babičky B. Němcové

TOMÁŠEK František (* 30. 6. 1899 Studénka, + 4. 8. 1992 Praha) - český římskokatolický teolog a duchovní, 1977 jmenován kardinálem.

ARNOŠT z PARDUBIC (* 25. 3. 1297 asi Kladsko, + 30. 6. 1364 Roudnice) – český duchovní a politik z doby Karla IV., první arcibiskup pražský

JN

Památné stromy

Dalším památným stromem na Přešticku Mlýnářova lípa v Dolní Lukavici. Jedná se o lípu velkolistou a pam. stromem byla vyhlášena 7. 4. 1997. Stáří lípy je odhadované přes 350 roků, výška 21 m, obvod kmene 600 cm.

Lípa stojí na levém břehu mlýnské náhonu v areálu pily. K lípě se vztahuje popsání uhájení lípy mlýnářem před vrchností.

Přibližně stejného stáří, nebo o něco mladší mohly být i dvě lípy, které stály na pravém břehu Úhlavy u mostu přes řeku v pravo směrem na Krasavce. Byly poraženy v 50. letech při výměně dřevěného mostu za železný a s úpravami náspu silnice. Náhradou jsou dvě lípy, mezi nimiž stojí socha sv. Jana, které jsou nyní přibližně stejném místě, ale na levé straně cesty.

JN

Společenská kronika

Jubilea červen - červenec 2009

V červnu oslaví významná životní výročí tito občané

Suchá Veronika	Dolní Lukavice 188	75 let
Janda Václav	Dolní Lukavice 90	84 let

Tito občané je oslaví v červenci

Menšík Miloslav	Dolní Lukavice 167	70 let
Turek František	Dolní Lukavice 107	82 let
Průchová Anna	Dolní Lukavice 95	96 let

Všem jubilantům přejeme štěstí, zdraví a životní pohodu

Pozvánka do knihovny.

V místní knihovně umístěné na OÚ v Dolní Lukavici byly dokončeny poslední úpravy týkající se celkové rekonstrukce. Odvlhčené zdivo a podlaha, nové linoleum, zateplený, bělostný strop a na něm zářící nová svítidla. Ta osazují zcela nové knihovní regály plné knih, které čekají na své čtenáře. Vše zde voní novotou.

Kompletně vyměněný knihovní fond láká žádanými tituly i spisovateli. Přijďte se podívat a vydrat si hezké čtení na nastávající čas dovolených a odpočinku. Jste srdečně zváni.

Knihovník P. Hajžman.

HLASATEL – časopis obyvatel Dolnolukavicka. Vydává Obec Dolní Lukavice. Vychází 8x v roce v nákladu 380 výtisků. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Za obsah článků odpovídají jejich autoři. Registrováno MK ČR E 12350 Adresa redakce: OÚ D. Lukavice 134, 334 01 Přeštice, barevné vydání na www.dolni-lukavice.cz Zodpovědný redaktor J. Netrval – josefnet@centrum.cz